

Any X

Núm. 469

Barcelona 26 de Agost de 1897

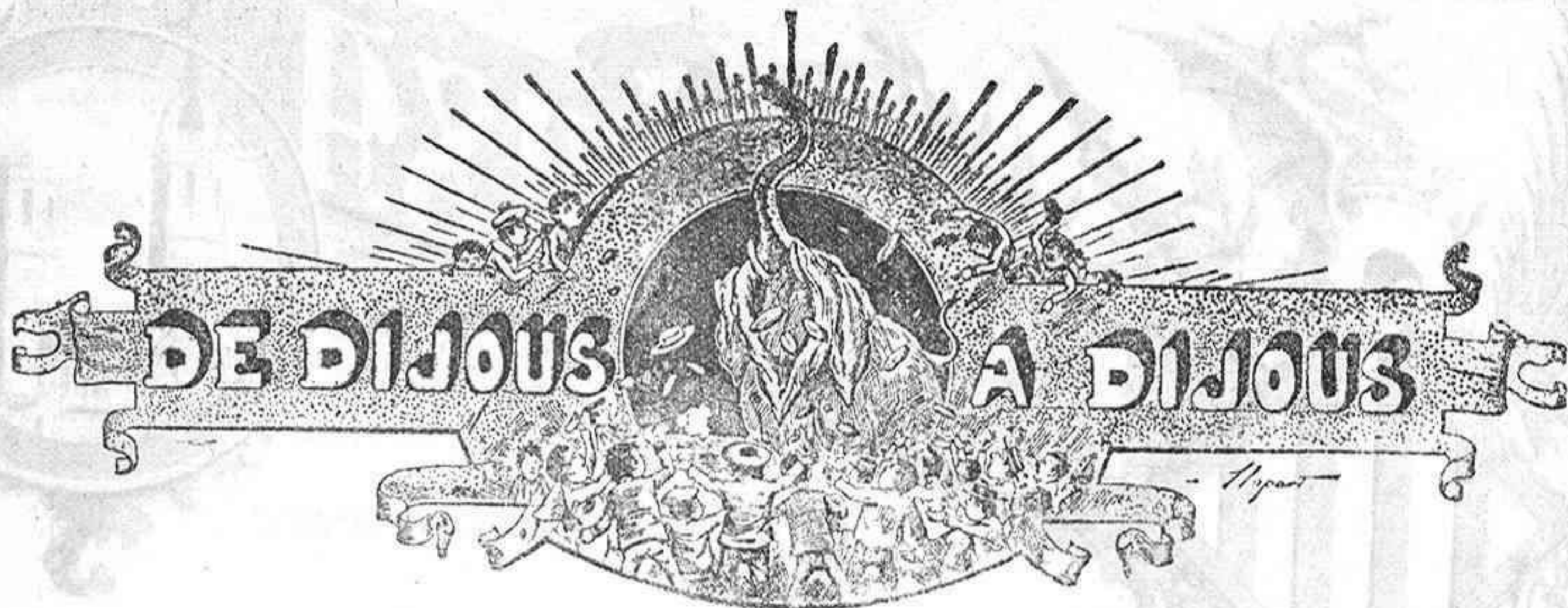
LA TOMASA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

¿Troban que 'l tipo 'ls engresca?
¡Fugin de la temptació!
¡Si la noya té caló
bé s' ha de posá á la fresca!

GRACIAS á Deu que, á conseqüencia de l' útima execució capital, no hem hagut de recrearnos (!) ab la lectura de detalls y preparatius posteriors qu' eran lo plat favorito dels humanitaris (?) defensors de la pena de mort.

Lo precedent establert á Vergara podrà haver perjudicat á n' als que mercadejan ab la premsa, empró aqueix mateix perjudici material ha beneficiat moralment als sentiments nobles dels que 'ns enorgullim de ser espanyols y á la cultura dels mateixos que tant se 'ls hi endona.

Que 's compleixi la llei en bona ó mala hora, ningú hi pot tenir res que dir; y ab major motiu tractantse de criminals que cridin sobre d' ells l' anatema justificat de totes las classes honradas de la Societat; lo castich tan terrible com sos crims. Pero 'l *bombo* hi era de més á més; la apologia de sos fets de fera no podia ser mes repugnant; la biografia de sa personalitat era indigna d' estamparse ab lo pretext d' *il·lustrar* als lectors, si-guent aixís que podia interpretarse ab fonament qu' era pe 'l sol objecte de ferhi negoci.

La cridoria que aixorda dels venedors de periódichs propagant ab cert entussiasme necessari la marxa d' un procés, los gestos y moviments del reo en capella y la visanya del mateix en lo catafalch, hora es ja que 's prohibeixi terminantment per sempre, si 's vol mantenir en lo límit de la tolerancia ó de la indiferencia la aplicació d' una pena que, recaygui en qui siga, per criminal que resulti no deixarà may de pugnar ab los sentiments de pietat que abriguin 'ls mateixos que 's veuhen obligats á exercitar lo càrrech de la Justicia.

Lo rigor observat per las Autoritats en l' útim cas ocorregut, epílech del horrorós crim de Santa Agueda, ha merescut las alabansas de tots quants considerém als fallos dels tribunals ab referencia á la pena de mort, dignes d' un respecte que ha d' anar acompanyat de la commiseració que deu tenirse al sentenciat.

Aixís s' observés sempre, en lo successiu; que no llegiríam may mes aquells relatos d' *última hora* que feyan trencá 'l cor, com diuhen las donas, y que lluny de produhir l' efecte de conquistar partidaris de l' útima pena, per escarment de gent dolenta, propagava l' aborrició á la mateixa per l' aureola de mártir ab que 's rodejava inconcientment al infelís assessí durant sa agonia, al taquigrafiarli sos últims mots y pëndreli 'l pols quan ja casi no 'n tenia

Tant de bó que la conducta seguida allá a Vergara resulti ser lo *tractat* del silenci en cassos consemblants, si fatalment tenen successió.

**

Diálechs de la setmana:

- ¿Qué me 'n dius de la situació actual del Govern?
 —Que durará fins que s' acabi.
 —¿Y qui 't sembla que pujará al poder?
 —Si no puja l' un, pujará l' altre.
 —Bé; pero ¿quin cambi de política preveus tu?
 —Jo, cap. Será alló de *los mismos perros...*

**

—¡Vaya quin nino aquell del Circo! Si tots 'ls ninos y ninas fossin com n ell, no s' hi podrián pas fer joguinas.

—No; porque té uns jochs ab las *bolas* que tregina, qu' es capás de posar en *roda* á qualsevol.

—La nina que arreplegui en Nino ja la planyo,
 —Ella si que podrà dir que ha carregat ben bé ab lo pes del Matrimoni, per forsa.

**

—¿Quin t' agrada mes d' os dels del Tívoli?

—No mes m' he fixat ab 'l domador. Y tu ¿quin tigre triarias?

—M quedaria ab la domadora, per *fiera* que sigués.

**

—Veyam si, per dissort, será del morro fort aqueix lord Woodford que vé del Nort.

—No estranyaria que 'ns fes algún tort portant algún *mort*, com á recort.

—Jo, á ser Govern, pendria algún acort ab aqueix lord.

—¡Y fort!

PEPET DEL CARRIL.

Lo Lleó y 'l Porch

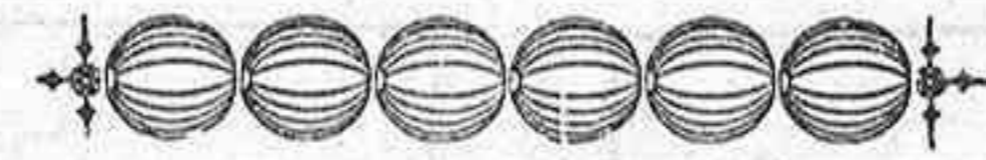
F A U L A

SOTA d' una gran alsina
un gras berro pastorava,
cayentli de gust la baba
al veure 'ls ramells d' aglans
que 'l vent ab tremenda fúria
arrancava de las brancas;
y dret sobre de sas ancas,
deya aixís, picant de mans:
¡Eureka! tan mateix veig
que ma rassa es distingida;
com á sa tribu escullida.
Deu m' envia á mí 'l maná.
Que hi fá que la gent d' Espanya
per mal nom me diga Yankee,
la qüestió es que res me manqui
pera poguer vegetá.
¿Qui pot empetar m' la basa?
¿Qui ab mi may podrá igualarse?
¿En lo mon podrá trobarse
animal mes fresch que jo?
Si quan mas formas contemplo,
rodonas com una poma,
penso que soch jo, y no l' home
lo Rey de la Creació.
Y al dir aixó, un bram retrona
d' aqueills que 'l ventre regiran,
y esferebits sos ulls miran
al trobarse frech á frech
ab un lleó que un saltimbanquis
per los pobles l' ensenyava,
pró 'l pobret ni s' aguantava
de tan ve'l y de tan sech.
Fentli passá molta gana
dintre una gábia 'l tenia,
torturantlo nit y día
pera diverí á la gent;
pró en una ocasió trobantne
obert lo reixat de ferro
fugí al bosch, 'hont trobá 'l berro
que pastorava content.
Ja han vist que al sentir la fera
de sopte lo porch s' espanta;
pró al veure que ni s' aguanta,
diu rihent: ¡Quin bacallál
y 'l lleó clavant las úrpias
á n' aquell pernil tan tendre,
al moment li feu compendre
que lo greix *ni fú, ni fá.*

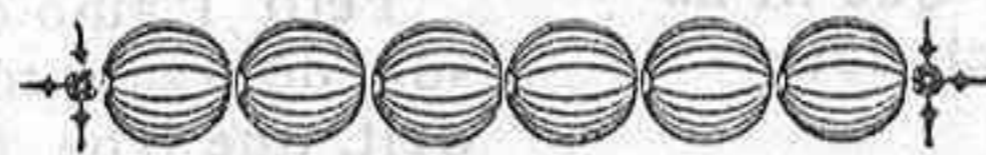
**

Si 'l lleó Espanyol un día
també logra desfermarse,
veureu molt prompte acabarse
aquestas expedicions
de *Yankees* que van á Cuba;
com també tots podrán veure
com altiu 'ls queda á deure
tantas indemniscións!

L' AVI RIERA.

FESTAS MAJORS.
LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMÓN ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramón, 6
Tenim lo gust de participar á las
Societats de poblacions ahont se celebri
FESTA MAJOR, que en la
trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y eco-
nómichs als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de
PROGRAMAS, INVITACIONS, TITOLS DE SOCL, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.
PREUS SUMAMENT REDUHITS
NOVETAT EN CARNETS DE TOTOS CLASSES

EPÍGRAMAS

A un fabricant de conservas
jo li vaig dir:—¿Com está?—
y ell al punt va contestarme:
—¡Per ara 'm vaig *conservant!*

Deya sempre un jugador
aficionat á *tallá*:
—Ara *tallo* trenta duros,
ab aixó ja 's pot jugar.—
Y un tranquil que l' escoltava
y dos duros va guanyá,
li va dir molt decidit:
—Donchs, jo 'ls vull sense *tallar.*

MIQUELÓ MASQUET RASCLE.

Pedretas

Perque no 'm diguis qu' es'imo
de un modo molt singular,
ara n' estimaré á una altra
y aixís ho faré en plural.

Han dit que tens tre'ze novis
y que jo 'l catorze faig:
donchs, si tots com jo t' estiman
aviat no 'n tindrás cap.

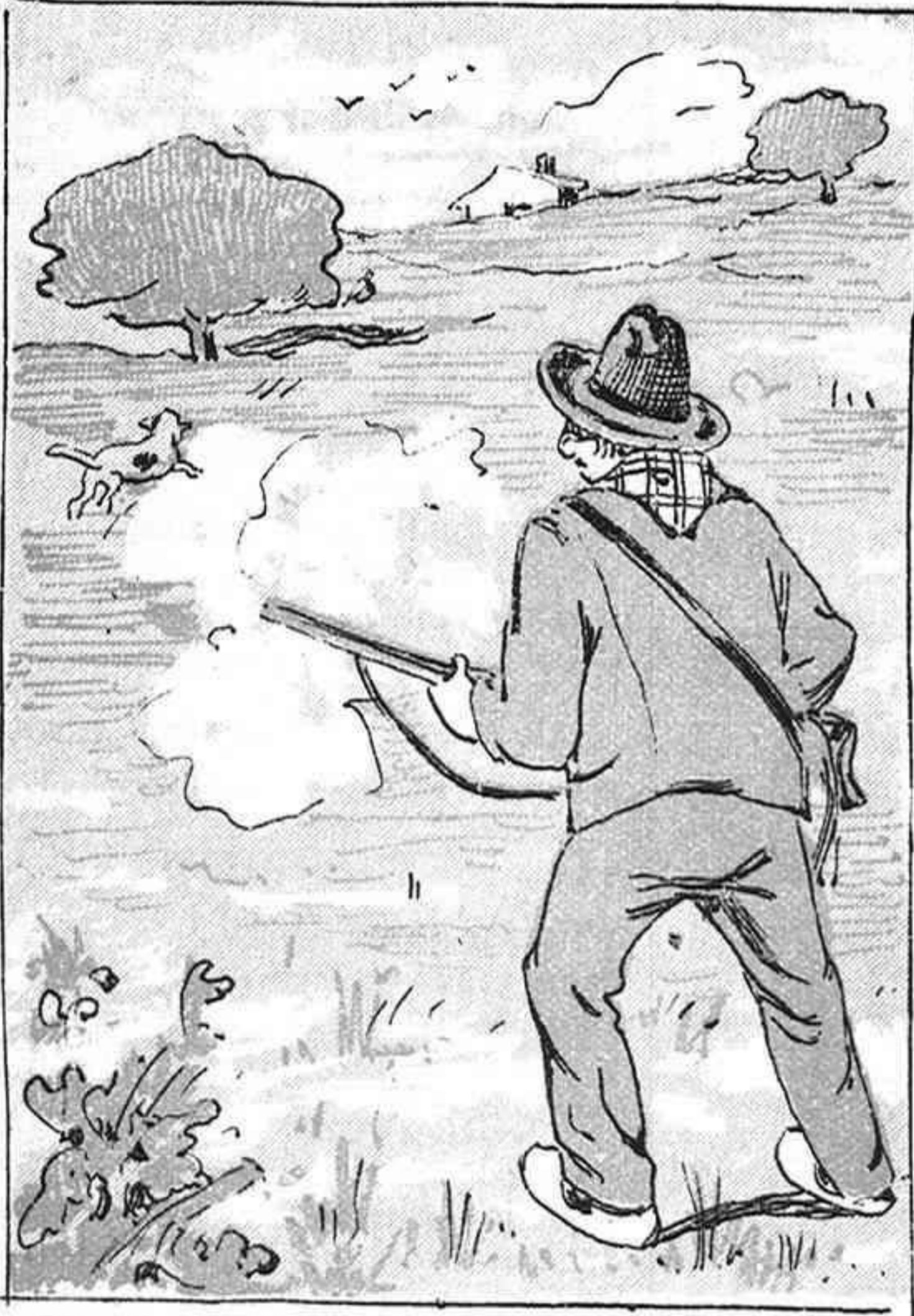
PERICO F. N.

Per un petó

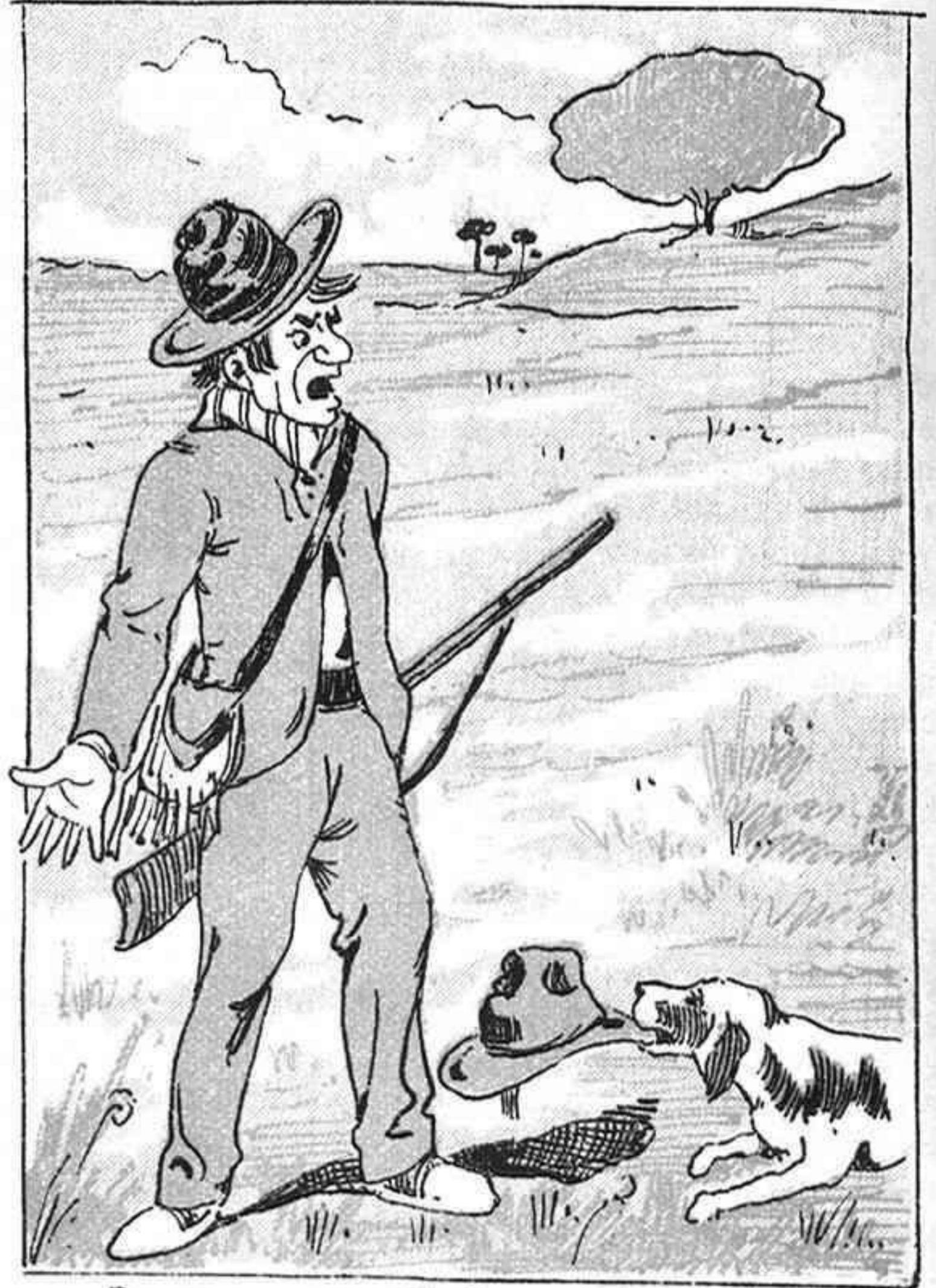
PERQUE atrevit l' altre día
un petó vaig fé á ma aymía,
va enfadarse y ¡cosa rara!
m' ha fe' m' aymada Sofia
quitze días mala cara.
Jo vaig vo gué explicació
del desdeny d' aquell petó
perque, al fi, só 'l seu promés,
y 'l fé un petó ¿quin mal es?
¿No l' estimo de debó?
Y aixís mateix li vaig dí:
—Tu no m' estimas á mí.
Si un día meva has de sé,
¿per qué un petó no 't puch fé?
¿Per qué? Dígam, serafí.
—¿Sabs per qué 'm vaig enfadá
y 'l petó no 't vaig torná?
—digué ma aymada Sofia—
¿Vols qu' ho digui, sant cristiá?
Perque ho va veure la tía.
Y aqueixas cosas convé
que no las vegi la gent.
Si un altre volta ets prudent
jo generosa seré
y 'ls petóns te tornaré:
per cada un, te 'n faré cent.

JUAN JOSÉ

UN GASSADOR DE GIUTAT

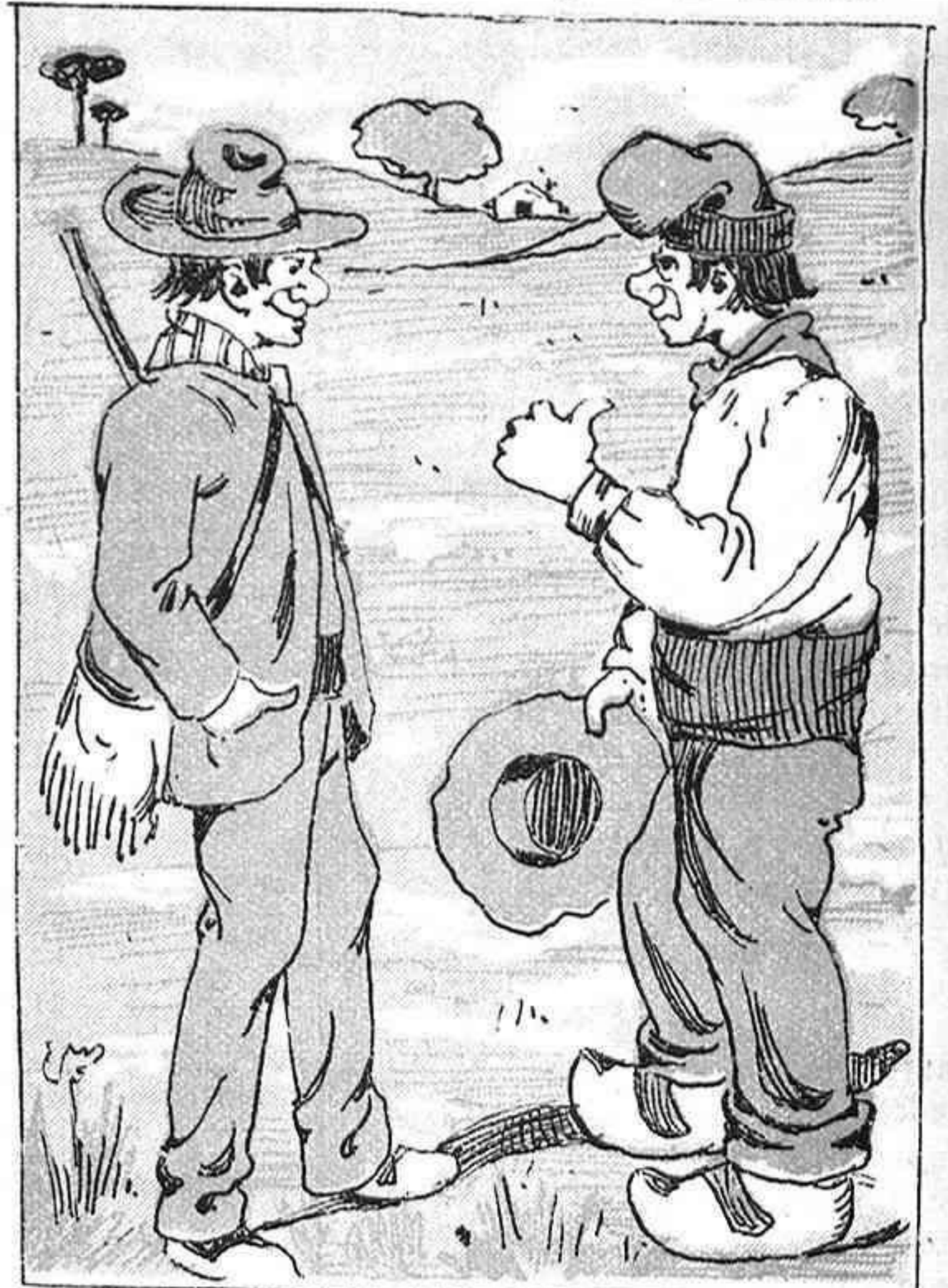
Lo senyor Matafaluga descarrega la escopeta y queda parat; no sab si ha mort l' aucell que desitjava ó á un senyor qu' estava cullint figas.

Pero... quan se li glassan las sangs, es al veure que 'l gos no li porta 'l desitjat aucell, sinó un barret ab un manyoch de cabells.

No duptant de que ha mort al senyor que hi havia á la figuera, fuig horroritzat del lloch del crim.

Pero l' amo d' aquell terrenó l' ha vist, y li surt de trascantó pera dirli, cremat fins al punt de dalt, que li ha fet caure 'l ninot que servia pera espantar lo; pardals que li inquietavan las figas.

LA TOMASA
FOGUERADAS

—Entre aygua dolça y salada
cincuenta banys porto ja,
y, com si res... cada día
¡me faig un tip de subá!

—,Per sufrir lo foch que 'm mata,
Senyor, doneume paciencial
¿Hi ha algú de vostés que tingui
medicina per' l' ardencia?

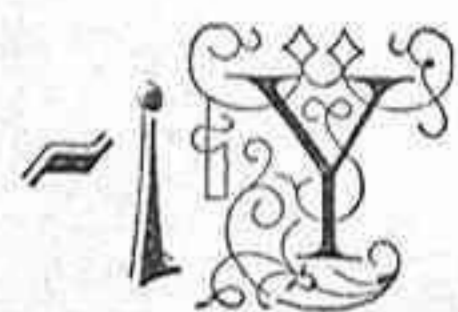
—Tantas ganas que tenia de ser casada, y ara
rengo del matrimoni per lo molt que fa suhar.

Una que té observat qu' al hivern
no fá tanta calor com al estiu.

R. F. Quer

Las conquistas de 'n Juanito

que 'n soch de *currido!*

Si tinguès solzament una pesseta per cada vegada que hi sentit aquesta exclamació en boca de 'n Juanito, creguin que ni totas las impertinencias é intemperancias de la sogra, foran prou per posarme de mal humor.

Pero... trobantme sense cap ral á la butxaca, ab cinch criaturas com cinch diables d' entremaliadas, y ab una sogra que no hi ha per hont agafarla.... considerin vostés si puch estar de gayre bon humor.

Tornant á ne 'n Juanito, es un xicot que si may tenen la debilitat d' ascoltarlo... ¡ja 'ls planyo! perque es una pesadilla, de las que no 'n corren.

A n' ell, no li preguntin si lo de Cuba s' arregla; ni si l' arcalde está ensopit, ni si al Polo Nort fá fret; perque ni sab que á Cuba hi hagi guerra; ni sab qui es l' arcalde; ni 'l Polo Nort sab ahont es. Totas las sevas conversacions consisteixen en fer sapiguer á las víctimas que l' ascoltan, que Fulana 's torna boja per ell; que Sutana li ha donat una cita; que Mengana está *sin cade ó non cade...* ¡y que sè jo lo que s' empatolla!

Perque aixó sí. En Juanito podrá ser garrell, xato y lleig, com una mala cosa, pero lo qu' es per las donas, es un Tenorio; un *enfant terrible*, com diu ell.

L' altre día s' estava fent goma.. (¡ó fent fástich') junt á una de las taulas de florista de la Rambla

Veurem y tirarsem al demunt com un gos de presa, tal vegada per por de que no fugís, fou cosa d' un instant; y vulgas, ó no vulgas, m' omplí un cap com uns tres quartans.

Per últim, no sapiguent com tréuremel del devant, li vaig dir:

—¿Pero es possible que ab aquesta cara logris que cap dona s' interessi per tu?

—Tu riuten tant com vulguis,—contestá 'n Juanito—pero si vens aquesta nit, á casa las de Pegadella, veurás aquet *cutis* de quin modo fá patí al *bello sexo*.

—Per cert - afegí—que m' hi proposat conquistar á la Florencia, la mes gran de las Pegadellas, y aquesta nit... penso doná 'l cop.

Es una xicota mes aixerida que un pèsol; y encare que 's bornia, sembla que no 'm mira ab mals ulls. ¡Vina aquesta nit, que 'ns divertirém!

Li vaig prometre que hi aniría, y efectivament, comptant com comptava ab l' alicient de ferme un panxó de riure á las costellas del incorregible Tenorio, no hi vaig fer falta.

Quan vaig entrá al saló, la Florencia estava rodejada de una colla de joves mes ó menos antipàtichs, contantshi entre ells lo meu amich Juanito, que

aquell vespre havia estrenat un sombrero, y en aquells moments era qui pagava la festa.

—¿No li sembla—digué le Florencia al veurem—que 'l sombrero que porta 'n Juanito, li va molt bè á la cara?

—A n' als guapos, tot los hi cau bè;—vaig dir jo, procurant aguantarme 'l riure.

—Es una forma de sombrero que m' agrada molt—continuá la Florencia. Y dirigintse al irresistible conquistador, digué:

—¿Deu valguer molt un sombrero aixís, vritat?

—No, no gayre...—contestá 'n Juanito ab molt aplom.—Aquet me costa set duros...

Al sentí que li costava set duros, tothom esclafá en una rialla, y en Juanito sense perdre la serenitat exclamá:

—No riguín... que no n' hi ha per tant. He dit y sostinch qu' aquet sombrero 'm costa set duros.... junt ab aquets pantalóns que porto y que també 'ls estreno avuy.

—¿Sab—digué la Florencia—qu' es molt xistós vosté, Juanito?

—¿De sério?...—contestá aquet, tot posant los ulls en blanch.

—Tan sério, que li dich francament, lo que 's vosté es uns dels joves de la reunio, que 'm son mes indispensables.

En Juanito 'm va fer l' ullet, volguent dir: «¡Qué 't sembla d' aixó! Ja t' ho deya.»

—Lo que 's jo—seguí dihent la Florencia—son molts las nits que ni posantme á llegir *El Noticiero*, puch arrivá á aclucá 'ls ulls; aixís es que si tinguès á vosté al meu costat... me sembla que solzament ascoltantlo... m' adormiría tot seguit.

Al sentir això en Juanito gira qua, y may mes havia sentit parlar d' ell, quan l' altre día vaig sapiguer que feya llit, de resultas d' una pulmonía.

—Ja 'n deu tenir la culpa alguna dona;—vaig pensar entre mí mateix. Y per' surtir de duptes, a l' endemá 'm dirigía á casa d' ell.

—¿Y donchs, noy, ¿com ha sigut aixó?—vaig preguntarli.

—Si, mira; ja ho pots veure... gangas de l' ofici;—contestá 'l pacient.—Una malehida casada 'n té la culpa... Ja la coneixes; la senyora d' aquell bolista que cada nit venían á la Alhambra á pendre café.

No sé per qué se 'm va posar la seba al cap de qu' aquella dona tenía de continuar la llista de las meas innumerables conquistas.

Al passeig, al teatro, á l' iglesia... ¡per tot arreu la seguía! No podía donar un pas que jo no li anés al darrera com un gos.

Las vegadas que 'm va dir «ximple», «animal» y que ho diría al seu marit... no tenen fi. Lo que 's la seva minyona deu tenir una fortuna solzament de las propinas que li vaig donar, per' que entregués al seu destino las meas incendiarias missivas.

Feya un mes qu' aixó durava, quan un día rebo

una perfumada tarjeta contenint lo següent: «Aquet vespre á tres quarts de deu, l' espero.»

Ni una sílaba mes, ni una sílaba menos.

Aquell día de content qu' estava, vaig donar..... quinze céntims á la raspa portadora d' aquell escrit.

Faré cas omís d' esplicarte ab quin gust esperava l' hora de la cita.

Sols te diré qu' era una nit freda com solen ser totes las del mes de Decembre, y que á las nou ja m' estava jo esperant abaix del carrer.

Aixís que tocá la primera batallada dels tres quarts, jo feya soná 'l timbre del pis del bolsista. La mateixa Laura en persona, (la senyora del bolsista 's diu Laura) vingué á obrirme la porta. Portava una bata d' una tela molt clara... pero ¡deixemho corre y aném al cas!

Quan vaig entrá al pís, lo cor me feya uns salts com si 'm volgués sortir del pit, y encare no tenia temps d' haverme sentat... ¡ninch! sento que trucan á la porta.

—¡Reyna santíssima!—esclama la Laura—es ell, lo meu marit... ab la manera de trucá 'l conech.

—¡Si que l' hem feta bona!—vaig dir jo, tremolant com la fulla al arbre.—Y ara... ¿qué fém?

—No sé... veurá; amaguis...

—¿Ahont?

—Aquí, no perdi temps.

Y la pérfida 'm portá fora 'l balcó, y 'm tancá allí com si fos un gos.

Ja feya un' hora ben bona que m' hi estava, quan per agravar mes la meva anguniosa situació 's posá á nevá de mala manera.

—Al menos tingués probabilitats de saltá al carrer sense ferme mal—pensava.

Y per precaució vaig mirar á baix, per veure si la distancia era gayre *honest*.

Pero ¿qui es que salta d' un tercer pis, y á mes, tenint encare que adormit, lo vigilant al devant?

—Bah! bah!—vaig dir—esperém un xich mes. Pot ser quan ells dormin, vindrá la minyona á treurem d' aquet purgatori.

Y tant vaig esperá, que tocaren la una, las dugas y las tres; fins que, per últim, allá prop las quatre sento que obran lo balcó, y veig á la Laura que tot obrint deya al seu marit:

—No li peguis; ja están prou castigadas las sevas impertinencias.

Jo, ni esma tenia per' aixecarme, puig á mes del susto corresponent... me trobava fet un *mantecado*.

Pero 'l bruto del bolsista m' agafá per un bras, y donantme tres ó quatre puntadas de peu en la part mes tova del individu, m' acompanyá fins á la porta, dihent:

—Dongui gracias á la meva senyora, de que s' hagi cuydat de castigarlo ella mateixa, que del contrari, lo qu' es avuy prou l' enviava á pendre xocolate ab Sant Pere.

Al arribar á casa 'm vaig ficá al llit, y aquesta es l' hora qu' encare no me 'n hi aixecat

—Y després d' aquets resultats ¿encare voldrás fer mes conquistas?—vaig preguntarli.

—¡Vaya! tan bon punt estigui bó—contestá 'n Juanito molt entussiasmat.—Un home *corrido* com jo, may deixa de serho.

—Es vritat,—vaig dir jo.—¡May sigui sino, per las *corridas* que 't costa 'l serho!

LLUÍS G. SALVADOR.

Bibliografia

Hem rebut los volums II y III de la *Colecció Selecta Catalana* que con enen los tomos I y II de la preciosa novela *La Dida*, escrita per lo malograt Feliu y Codina, qual argument está tret del famós drama del immortal Soler (Pitarra).

Dits volums se venen en nostra Administració, Sant Ramón, 6. y en las principals llibrerias al preu de 2 rals cada un.

MENUDENCIA

De un militar que ab las armas
defensa Cuba Espanyola,
hi rebut aquet telégrama:
«Encare no fa miuj' hora
hi guanyat una batalla.
Ha finat la meva sogra.»

DOLORS MONT.

Gran memorió

Deya un día cert home á un altre que 's pegava de tindre molta memoria:

—Jo fins me recordo de quan vaig naixe.

Lo qui l' escoltava va respondre:

—Jo de la primera paraula que digué.

—¿Sí?

—Va dir: Ase.

—¡Ahl si es cert! Es que 'l cridava á V.

Toalla Friné

SERVIETTE FRINÉ

Ab son us hermojeja 'l rostre, absorbeix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borró y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada, desapareixent ab son us lo sarro y l' *escorbut*.

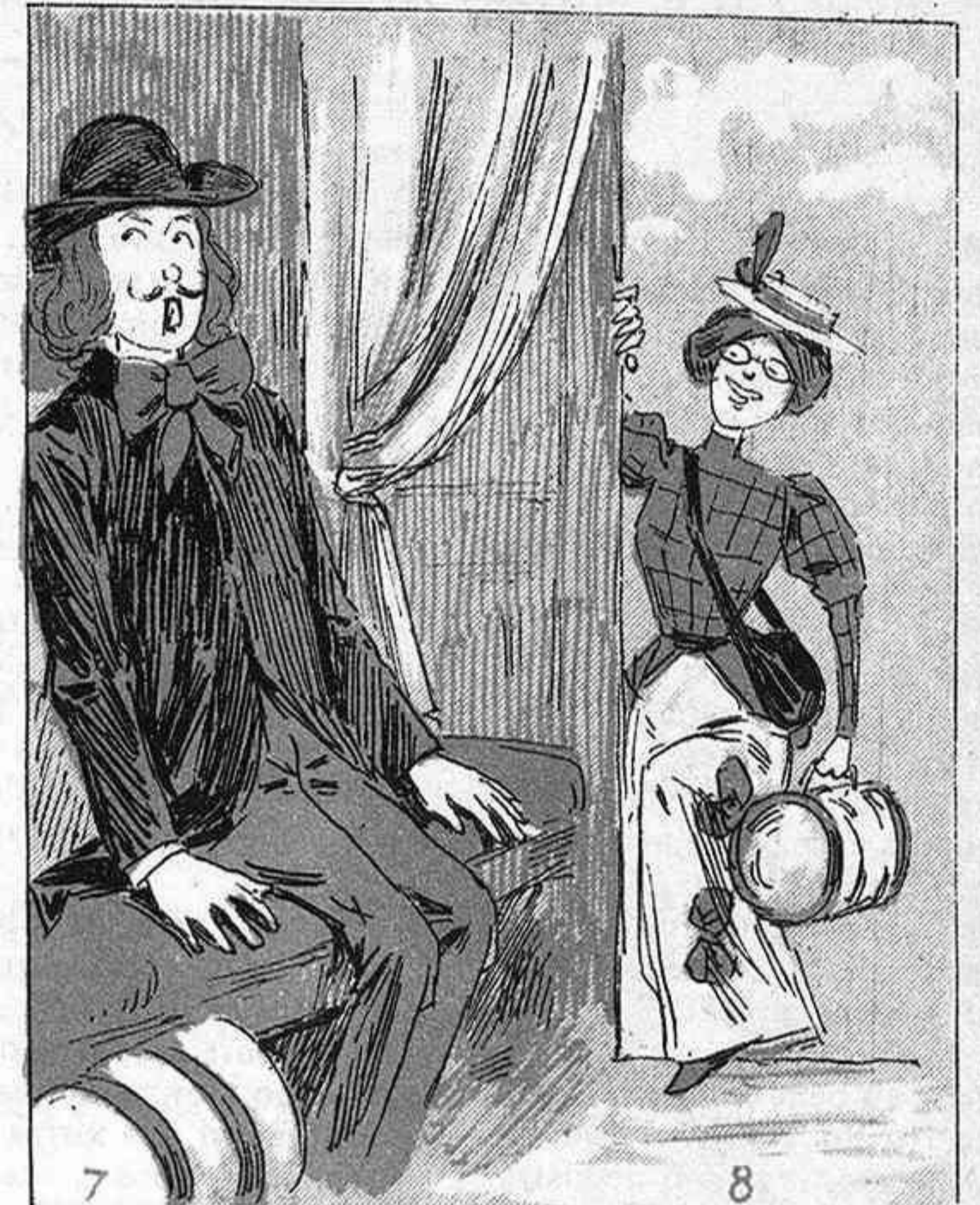
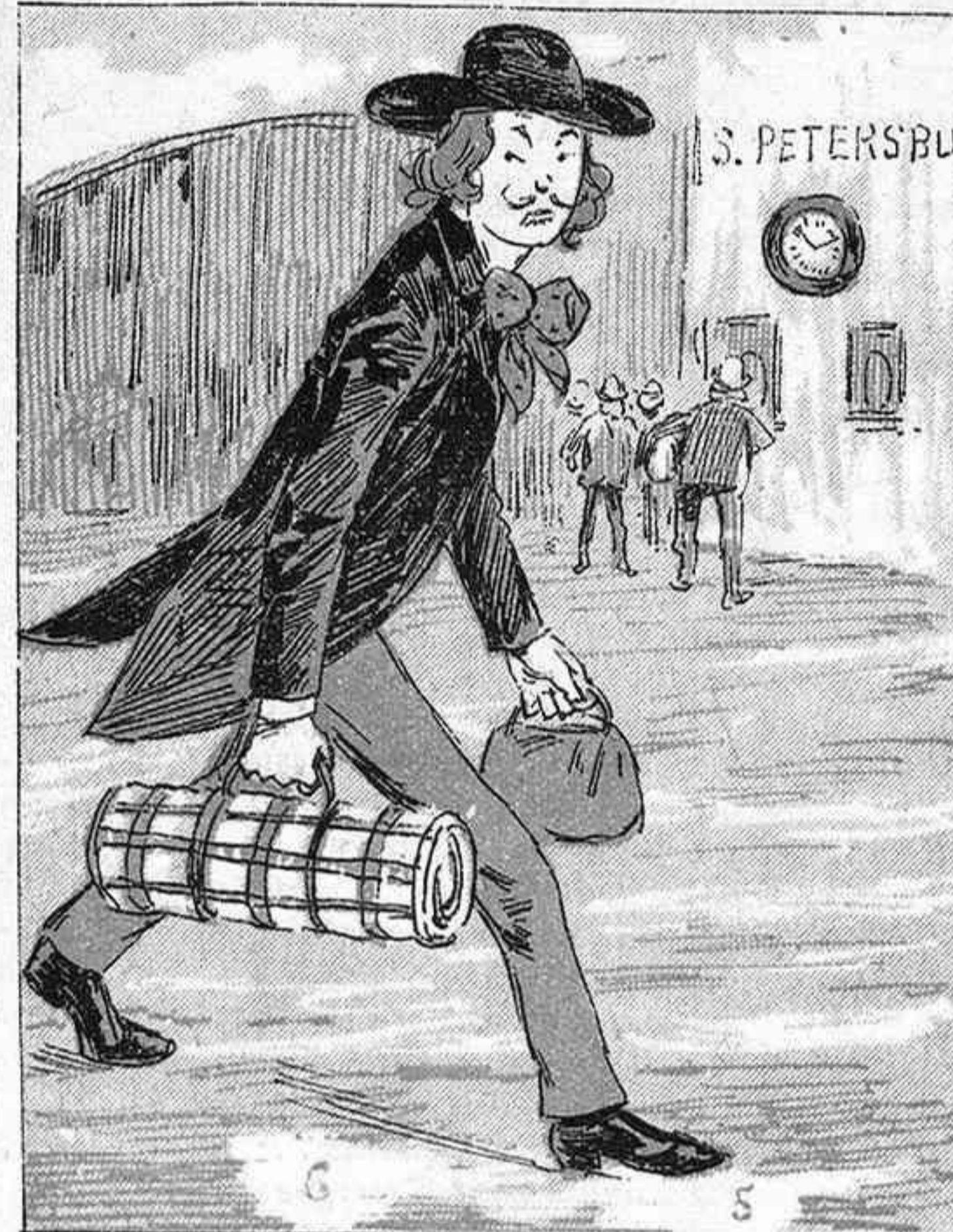
Duració de 6 mesos á un any.

— Preu: 3 PESSETAS —

Se ven en totes las perfumerias, droguerias, quincallerias y farmacias.

LA TOMASA UN BARÍTONO ERET Y UNA RUSSA.....ARDENTA

(HISTÓRICH)

Lo barítono Batista, trobantse a Sant Petersburg va lograr d' un grauat públich la ov...ió número hù.

Hi hagué un devassall d' aplausos y una russa de blaus ulls d' en Batista va prendarse d' un modo que no está en us.

Tan bon punt va acabar l' acte duta pe 'l foch de l' amor va presentarse la russa a n' aquell cantant ditzós,

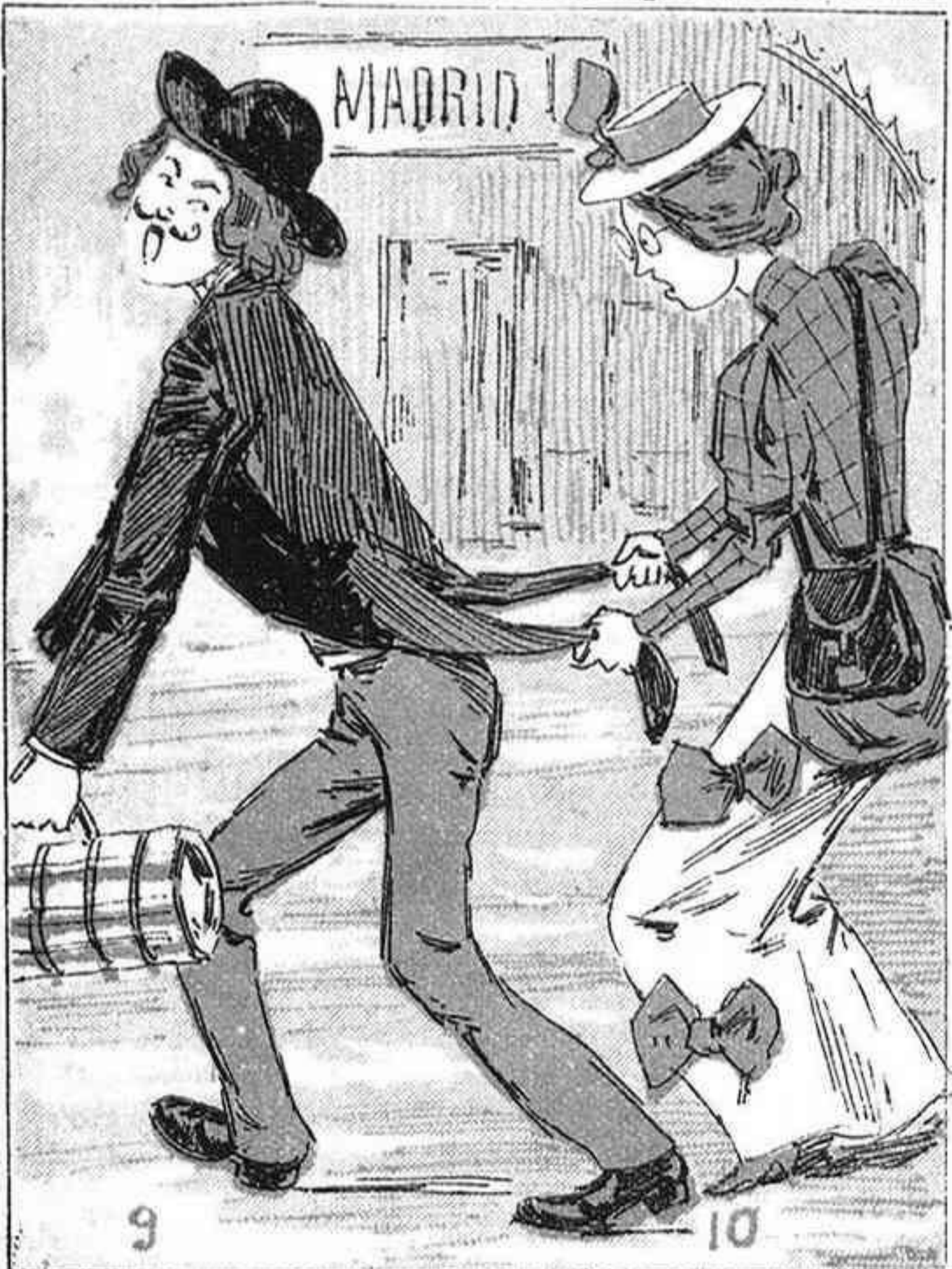
dihent: «¡Ton amor ó la tomba! y ell que 's veu qu' es bon xicot, va contestarli: «¡Ha fet tart... soch casat... no estich per brochs!»

Pero 'l cantant era casto, escrupulós y mirat, y agafant lo tren un dia cap a Madrit va marxar.

A pesar de la contesta, ella no va desmayá, insistint com ab Joseph la dona de Putifar.

Quan se comptava en Batista lluny d' aquella temptació, vejà que pujava al cotxe aquella russa tot foch,

qui ab entonació dramática, li va dir: «¡Pillet, mussol, si 't pensavas escaparte, ja 'm tens en lo teu vagó!»

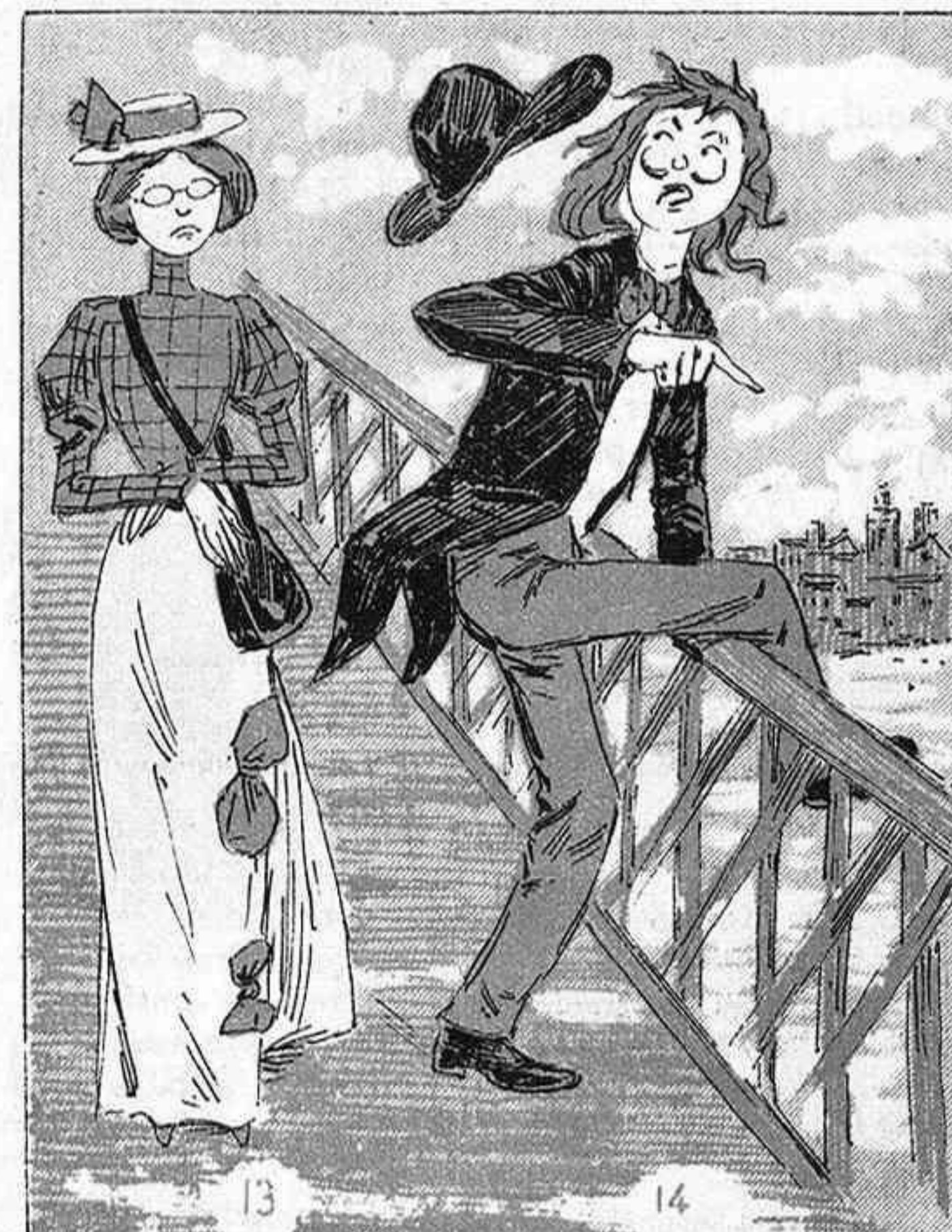

Quan a Madrit arrivaren, per' sortir d' aquell capdell ell li deya ab tó de llástima: «Senyora: ja 'ns casarém

si enviudo; pero ara déixim que no ho veni que 'm compromet?» y la russa... ¡ré!... agafada als faldóns del seu chaqué.

Donantse en Batista al diable a un retrete 's va ficar, pensant «¡o qu' es aquí dintre no crech que 'm seg' eixi pas.»

Pero ella, tretze que tretze, ab molta tranquilstat posantse a llegir lo diari, va dirse: «¡Ja sortirà!»

Lo barítono trinava corrent pla-sas y carrers, seguit d' aquella senyora que semblava 'l seu gosset.

Al sé al viaducto, ell va dirli: «¡Ants que faitá a ma muller, daltabaix me tiro!» y ella contesta: «¡Jo 'l seguiré.»

Y encare ara 'l seguiria, si fora de si 'l cantant denunciand lo fet al jutje d' ella no s' hagués lliurat.

Aquet cas, lector, te proba qu' en aquet mon vil y baix quedan encare homes castos y donas d' ardenta sang.

LO TRIOME DEL "MODERNISME"

CATALUNYA NOVA A TARRAGONA

LLUNY, molt lluny del meu intent
l'embrancarme en discussions,
respecte á las condicions
de la *modernista* gent...

¿Volen que sigui ben dit
qu' en Morera es un *messias*?...
No 'm fico en caballerías;
que ho sigui... ¡y molt bon profit!

¿Vo'en que 's digui també
que cap altre coro 's troba
com la *Catalunya nova*
fet un *pimpollo*?... ¡Está bé!

Y aixís, per aquet tenor
pendré á titul d' inventari
tots quants noms, vulguin posarhi
dintre 'l meu *Llibre d' honor*.

Sufriré, sens ferhi broma,
que 'n Rusiñol l' opulent,
resulti 'l primer talent
ab lo pinzell y ab la ploma...

Sufriré ab benevolensa
qu' un Utrillo 's digui artista;
qu' un Massó. . 's perdi de vista;
y qu' un Gual tingui una... pensa...

Fins m' empassaré (ab cert greu,
perque tant no 'l considero)
qu' es l' Iglesias un Homero...
¡transplantat á Sant Andreu!

Pró aixó no *quita* tampoch,
qu' al parlar de l' art modern,
dintre del meu fur intern...
¡me 'n rigui com un badochi!

Y fins que dupli á vegadas,
si aquets senyors no están bons
ó si 'ns clavan, 'ls guassóns,
la mes gran de las *rifadas*.

Que defensessin llealment
sos principis, re 'm faria...
Jo respecto una manía
si 's defensa honradament...

Y l' honradés aquí estriba
en acatá 'l popular
aplauso, qu' es sols en l' Art
qui dona l' *alternativa*.

Pró á n' ells, lo públich ambient
'ls desatina y subleva...

¡Els son de la propia *seba*,
lo juje mes competent!...

Resultant qu' en sa república
minúscula, hi ha un desatí
de sabis... Pero aixó si. .
¡cap d' ells té la sanció pública!

Allí to: 's fa en familia
¿Que tu escrius?... Oh. . gran autor!
¿Tu pintas?... ¡Quin gran pintor!
¿Canta?... ¡Ni Santa Cecilia!

Y aixís tothom 's fa gran,
cada *quisque* trenca un motllo,
y 'l *modernisme* fa rotllo...
y 'ls *paganos*... ¡van pagant!

Proba convincent y bona
de qu' es ben cert lo qu' he dit,
la tenim en lo *bullit*
del concurs de Tarragona.

Allí lo mestre Morera
ensumanthi una xiripa
hi aná ab 'l coro y... la pipa,
com aquell que va á cassera.

—Senthí *Catalunya nova*
(lo *modernisme* 's digué)
lo qu' es 'l premi prin é
¡ja 's pot dir, qu' es peix al cove!—

Y encare mes vencedors
van veure's, quan d' un rampell
lo Jurat, cambiá 'l *Cartell*
afeginthi 'Ls *Pescadors*,

ab la intenció ben honrada
(no falta qui ho assegura)
de que aixís fos mes segura
la victoria desitjada.

Mes no obstant y aixó, se sab
(veus si 's vol de la malicia)
qu' en Morera, á fer justicia...
n' eixía ab las mans al cap,

perque aquells quants *seligresos*
del *Eco*, vinguts de Reus,
y aquells quants *galifardeus*
de Vilaseca pagesos,

varen demostrar cantant,
qu' en las artísticas lluytas
una cosa es somiar truytas...
¡y un' altra cosa es 'l cant!

¿Mes que resultá?... Qu' al fi
en Morera feu cassera
puig va conseguí en Morera
lo premi segon. Pró allí
va ser Troja. Ls postergats
(¡cegueras de la ignorancia)
van tenir la intemperancia
de quedar mal agrèdats.

Y ab xiu'ets y crits de *fora*
van moure tan gran protesta,
que... ab poch me... ¡sembla la festa
un Rosari de l' Aurora!

Y fins 's diu que 'ls coristas
postergats pe 'l fallo injust,
per poch donan un disgust
als vencedors *modernistas*,

puig qu' ab intenció gens bona
y empaytantlos ab un toch
granejat de cops de roch...
¡van treure'ls de Tarragona!

Condemno tal disbarat.
La culpa en total no era
dels deixep'es de 'n Morera...
¡Era en gran part del Jurat!

Puig qu' al cambiar no mes
per ells, la pesa obligada,
ja doná proba fundada
de dur molt bruts 'ls papés.

En resúm: Cantin vic oria
si volen 'ls *modernistas*...
Celebrin que 'ls seus coristas
s' hagin coronat de gloria.

Mes si van per 'quest camí
molts pensaré n.—¡Alsa *amigo!*
ara si que podreu dí:
*Por donde quiera que fuí...
fué el escándalo conmigo.*

M. RIUSC.

Lo genial Vico, com acertadament li diuen los cartells, en la present temporada está fent una campanya incomprendible, ja que, además de que casi no repeteix

cap obra, hi ha días qu' executa dos obras y de caracter tan distint que tot elogi que se li fassi resulta petit.

Mostra de lo manifestat fou la funció donada dissapte passat, en qu' executá lo drama *La huérfana de Bruselas*, desempenyanti 'l odiós personatge de Valter, y á continuació *Bruno el tejedor*, encarregantse del protagonista, de caracter cómic. La maestría ab qu' executá abdós personatjes, fou solament de Vico. Es la frase que trobém mes acertada.

Durant la passada setmana, 'ns ha donat també la segona part de *El zapatero y el rey*, ahont s' hi lluhiren de debó, además del gran Vico, la Sreta. Sala, y lo Sr. Perrín (A.) en lo capitá Blas Pérez.

¡Llástima que en la companyia Vico, lo resto dels ar-

LA TOMASA

LAS FESTAS MAJORS

F. X. M. L. E. R. A.

Corrin totas las que vulguin
desde 'l poble xich al gran,
veurán que totas acaban
á trompadas ó ballant.

tistas no estiguin a la mateixa altura que aquet *tercetto* Vico, Sala y Perrin (A.)

Per' ahir estava anunciat lo benefici del eminent actor senyor Vico, ab una de sas mes grans creacions *Vida alegre y muerte triste*.

No cal dir lo teatro com estaria, puig si casi a diari logra un plé, en diada del benefici deuria haverhi una verdadera calderada.

TIVOLI CIRCO EQÜESTRE

La atracció actualment de la *troupe* Alegria, son sens dupte los domadors Mr. et Mme. Spessardy, que ab sa collecció de magnífichs ossos siberians y notables tigres de Bengala, han lograt que totas las funcions se contin per plens.

La serenitat y domini que de los indomables tigres, posseheix Mr. Spessardy, nos han fet recordar als mes notables domadors que l' havian precedit en anteriors *menageries*, com son Mrs. Bidel y Redembach, possehint potser encare mes serenitat, com ho demostrá en lo dilluns passat que tingué de fer us de recursos extraordinaris a causa de la actitud hostile en que se li havia posat un dels tres tigres y que lográ dominar per complert, ab gran aplauso del públich, per qual motiu li tributá una justíssima ovació.

Com no mes tenen en contracta 10 úniques funcions, recomaném aqueix número als aficionats a emocions fortas, que donat lo gran nombre de corridas de toros que 's fan a Barcelona (una cada festa) resulta que son molts.

NOU RETIRO

Desdo dissapte actua en aquet cómodo teatro una companyia de sarsuela dirigida per los Srs. Mata y Quero, formant part de la mateixa la reputada triple cómica senyoreta Fernández.

Sembla que lo propósit de la empre-a es donar *bon plat y fondo*, ja que hi hagut dias que en una sola nit ha representat *El barberillo de Lavapiés* y *El rey que rabió*, (2 obras notables y de 3 actes cada una).

No cal dir si ab tanta *vianda*, los *gourmets* si hi assistirian.

En posteriors dias hem vist *Marina, Cádiz, El húsar* y ara tenen en preparació *Pepe-Hillo*, sarsuela de Brañas y Cereceda, de molts anys no representada en nostres teatros.

UN CÓMICH RETIRAT.

À M' AYMIA

¶AL volta de que t' aymo haurás duptat, porque observo que 'm fas un paper fret, y ton rostre vermell veure permet grans mostras de tristesa y ansieta.

No duptis; que mon cor sempre t' ha aymat, y no deix de cumplir lo que promet guardant en lo seu fons, ab gran secret l' amor que mil vegadas t' ha jurat.

Ja sabs que sols per tu lateix mon pit; que adorá fins la tomba es mon escut; que 't veig entre las sombras de la nit...

Y que no es mon amor tan diminut quan ants que a tu olvidarte, he preferit que 'm donessin *suspens* al Institut.

SAMUEL GRAN É IRURUETA.

Campanadas

En lo certamen coral celebrat dijous passat a Tarragona fou concedit lo segon premi a la societat *Catalunya Nova*, de quina adjudicació protestaren a coro los demés coros que prengueren part en lo certamen, fundantse en que la esmentada societat no havia cantat la pessa de concurs *Los Pescadors*, tal com l' havia escrit son autor Don Joseph Anselm Clavé.

Justas trobém las protestas, si bé no estém conformes a lo que va venir després d' ellas, ó siga l' apedregament dels individuos de *Catalunya Nova*, ja que si 'l segon premi sigué mal adjudicat no podia culparsen a ningú mes que als membres que componian lo Jurat del expressat certamen.

Hem dit que trobém justas las protestas, porque es precis *herrar ó quitar el banco*. Si 'l senyor Morera, director de *Catalunya Nova*, no creu prou ben escrits *Los Pescadors* pot abstenirse de ferlos cantar al seu coro y devia guardarse d' introduhir modificacions en una pessa de concurs, quinas modificacions colocavan al seu coro en condicions distintas de las dels restants. No cantant *Los Pescadors* tal com va escriurels en Clavé, lo mateix podia cantar lo coro del Sr. Morera, *Lo noy de la Mare* que 'ls goigs de Sant Bartomeu. No poguentse establir una verdadera comparació entre 'ls coros concurrents, no hauria vingut d' aquí.

Repetím lo que hem dit avants; es precis *herrar ó quitar el banco*. Si 'l senyor Morera troba de *doublé* la reputació del insigne fundador dels coros catalans, no li queda altre remey qu' esperar que las nostras societats corals no executin mes que música modernista-moreriana, y allavors podrá concorre als certamens sense necessitat d' esmenar la plana a ningú.

Lo qual, que... ¡n' hi ha per' rato!

Quan aquet cas arrivi, tots los catalans ja 'ns haurém mort de riallas.

Ab motiu de la festa major de la Vila de Sitges, lo periódich de dita localitat, titulat: *El Eco de Sitges*, ha publicat un número verdaderament extraordinari ilustrat ab preciosos grabats del *Plano* de la vila, vista de la *platxa*, fatxada del *Santuari de Ntra. Sra. del Vinyet* y la *casa pera obrers* qu' aquell Ajuntament adjudicá a un obrer pobre, qual distinció ha sigut concedida a Sebastiá Arnau Vidal, de 70 anys d' edat.

Per gent d' ordre, 'ls carcundas.

Llegim en una correspondencia de Corella, que en lo teatro de aquella població, dos ganapias carlistas, un d' ells fill del arcalde que va deixar fa poch la vara, promogueren un escándol de cent mil dimonis, desafiant a l' autoritat y al públich, aixís com als acomodadors qu' exigian als escandalosos las localitats que no tenian ó que no volian ensenyar.

Donchs, bé; a pesar de la conducta d' aquets dos gosses de presa de D. Carlos, l' arcalde va tenir a bé deixarlos está tranquils y 'l jutje *idem de lienzo*, porque tant aquet com aquell son també del remat del *rey de las húngaras*.

A certa gent no se l' hauria de deixar anar pe 'l mon, sense bossal.

De un periódich local:

«Hoy hemos gozado de una temperatura muy elevada.»
¿Y encare gosa á dirho?

Si la temperatura elevada dona goig, lo día que la calor nos rosteixi, nos haurém de tenir per completament dit-xosos.

Aquet *socio* no nos la fregeix. Está avingut ab l' amo d' algun establiment de banys y 'ns vol fer creure que no hi ha res tan deliciós com la calor.

¡Hi ha molts modos de... cassar banyistas!

Un corredor de comers ha ofert cent duros pe 'l banch en que fou assassinat lo Sr. Cánovas del Castillo.

Lo tal corredor ha dit que volia l' esmentat banch pera conservar-lo com una reliquia.

¡Vetaqui un altre *socio* que tampoch nos la fregeix!

Nosaltres creyém que si vol lo banch, es pera treuren uns quants bitllets de *idem*, revenentsel.

Aquets corredors de comers, posats á corre, corren tant que 's perden de vista.

Hi ha hagut també qui ha sollicitat los lentes qu' usava l' assessí del Sr. Cánovas.

Aquet dirá per' dissimular lo negoci: «Senyors; jo soch mo't curt de vista y aquets lentes han de ser inmillorables; la proba es que l' assessí que 'ls portava no va errar lo tret.»

Bueno: á n' aquest *amateur*, poden vëndreseli 'ls lentes, ab la condició precisa de portarlo acte seguit al pal, per haver demostrat un gust detestable.

Si voleu mal á un gos, diguen qu' es rabiós.

Y si voleu mal á la policia, diguen qu' es innecessaria. Aixó es lo que diu tothom de la policia.

Y no obstant, aquesta policia tan odiada per tothom, tan inservible, acaba de prestar un servey que mereix una llarga recompensa.

Fa pochos días va detenir á Sevilla á un boig que ab tota la forsa dels seus pulmóns, cridava: «Viva mi tia.»

Los polissonts van entendre ¡Viva l' anarquia!

¿Qué tal?

Un, entussiasmat, exclama:

¡Oh, policia divina!

¿Qui com tu té orella fina,
tan bon ull... y bona cama.

quan tems rebre una *tunyjina!*

¡En los altres cassos está detestable!

Lo nostre redactor Joseph Barbany (*Pepet del Carril*) té entregadas á la Empresa del Teatro Principal, pera la próxima temporada, sas dos obras catalanas *Cap y Cor* y *Sota terrat*; aixís mateix dit company nostre está coleccionant sos mellors travalls literaris del género festiu y satírich pera publicarlos recopilats en un tomet.

Segons noticias de Tona, la colonia escolar de la «Económica d' Amichs del País, dirigida per l' intelligent professor D. Joseph Casanovas está siguent objecte de tota mena de cuydados y atencions en l' establiment balneari «Roqueta», gracias al interé del administrador de dit establiment senyor Astort.

Lo qual celebrém.

Los cantants d' ópera s' han proposat donar ocasió á la Premsa de fer sabrosos comentaris, y han sortit ab la seva.

Després del célebre *Bugada*, qui, segons se 'ns ha dit, en vista de que s' esvalotava 'l *galliner*, ha presentat la dimissió del honrós càrrech de burot que li havia sigut conferit, ha sortit lo recatat barítono *Batista* fent escarafalls, devant d' una apassionada russa que venia fentli l' amor desde Sant Petersburg.

Y cuydado que la tal russa diuhen qu' es guapa y capassa de fer qualsevol sacrifici en aras de la seva passió.

Sembla impossible que en los temps que corrém, los quals, segons diuhen los de «La Fulla» son de perdició y poca-vergonya, hi hagi encare un home que porti pel á la cara, que despreciahi semblants ganguetas.

«Si te sale alguna ganga—cógela, cógela!» va dir en Coll y Britapaja, y nosaltres devant d' una russa de sangs bullentas y d' un barítono ab escrúpols de monja, exclamém, dirijint 'ls ulls al cel, com donant gracias al Criador:

¡¡¡La especie no degenera;
tenim docencia y vigor;
s' enganyan en gran manera
los que diuhen qu' anys enrera
hi havia mes sang y honor!!!

Lo salat ex ministre Bosch y Fustagueras ha dit qu' acatará y reconeixerá com á quefe á la persona que designi la opinió y 'l partit «sigui dita persona qui sigui y vingui d' ahont vingui.»

Es alló que diu lo ditxo: Vingui d' ahont vingui 'l vent... de l' olla del pressupost sigas parent.

Y lo demés es música celestial.

Diálech apassionat:

Ell.—¡Seria tan agradable morir junts!

Ella.—¡Oh! si, pero un altre dia... avuy no 'm trobo gayre bé.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l día 23 d' aquet mes)

Fabricant de Cotillas: Nos escriuhen dihentnos que vosté 's dedica al *escamoteig* de xaradas. La que en nostre número 467 publicarem ab la firma de vosté, aixís com moitas otras, las ha fet corre del *camp* del antich xaradista *Ralip*. ¿Que no li dona prou 'l negoci de cotillas?... ¡Lo tindrem present!

Anirán los següents travalls: *A la calor*; *¿En qué quedém?*; *Una pregunta*, *A ella* y *Capritxo*, de J. P.; *Lo Pensament*; *¡Malehit oficial!*; y un trenca closcas de cada hu dels colaboradors: Pepet Panxeta, F. Baró, Quimeta V. y J. Sallent:

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranjer, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

GONGURS DE GOROS À TARRAGONA

Ays, crits d'horror y renechs,
corredissas y gemechs
dels que 'ls rompen lo baptisme...
¡Tan mateix son fruyts ben sechs
los que cull lo modernisme!

Secció d' Anuncis

Váse á América Pascual
Y la historia conociendo
Dice que va proveyendo
De PROTECTOR GENITAL.
DEPÓSITO: Rambla de las Flores, 4
DE VENTA EN FARMACIAS Y DROGUERIAS

GRAN SASTRERÍA
La Ciudad de Sabadell
HOSPITAL. 107-BARCELONA
— Confección esmeradísima —

Sombrerería
= DE =
MARIANO MORA
Elegancia y baratura sin igual.
Especialidad en los fieltros.
CALLE CUOURULLA, 9

F. JAVIER SALVAT-GRABADOR
Timbres de goma, metal y toda clase de útiles
para el Comercio.
Despacho: Rambla del Centro, 31
FRENTE AL CRÉDIT LYONNAIS

Para los anuncios de este periódico dirigirse en el Centro
Artístico Literario de **F. RIUS**, Calle Mallorca,
406, 3.ª - 1.ª

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

Animal es ma primera,
Musical es ma segona,
(Lo mateix que la tercera)
Y 'l Total un nom de dona.

P. D.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8 9 - Poble catalá.
1 2 3 4 5 6 9 8 - » »
3 9 6 6 2 3 9 - » »
8 9 6 6 2 9 - » »
8 4 6 2 9 - » »
6 5 4 8 - » »
8 9 8 - » »
7 8 - » »

1 - Consonant.

PERE SALÓM MOLAS.

ROMBO

Sustituir los punts per lletres, de
manera, que llegits vertical y hori-
sontalment, diguin: 1.ª ratlla: Conso-
nant; 2.ª: Apellido; 3.ª: Nom d' home;
4.ª: Un planeta; 5.ª: Eyna de fusté;
6.ª: Numeral cardinal; 7.ª: Vocal.

PEPITO LLAUNÉ.

GEROGLÍFICH

X
KRBII
LOCO
:TIDI
AN AN

MUT-XERRAYRE.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 468

Xarada.—Bo—ssa.

Tarjeta.— os Pescadors de Sant Pol.

Ters de sílabas.—RO SE TA
SE VI LLA
TA LLA DÓ

Logogrifo lumerich —Bartomeu.

Panera numérica.—Barcelona.

Geroglífich.— Un duro té cinchcents
céntims.